

Onderzoeksrapport — Enquête rond voedselverspilling en buurtinitiatieven

Projectinformatie

Projectnaam: *Sustainability @ Home – Voedselverspilling op wijkniveau*

Onderzoeker: [Jouw naam]

Datum uitvoering: oktober 2025

Onderzoeksmethode: Online enquête (Google Forms)

Aantal respondenten: 58

Inleiding

Binnen het project *Sustainability @ Home* wordt onderzocht hoe voedselverspilling op huishoudelijk en wijkniveau verminderd kan worden. De focus ligt op het ontwerpen van een systeem dat het delen van voedseloverschotten tussen buurtbewoners eenvoudiger maakt, met aandacht voor duurzaamheid, sociale verbondenheid en gebruiksgemak.

Om de probleemruimte beter te begrijpen, werd een kwantitatieve bevraging uitgevoerd bij bewoners van verschillende leeftijden en woonomgevingen. Deze bevraging peilde naar hun houding tegenover voedselverspilling, hun bereidheid om voedsel te delen en hun verwachtingen en bezorgdheden rond lokale initiatieven (zoals voedselkasten of kluissystemen).

Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in:

1. Hoe bewoners momenteel omgaan met voedseloverschotten.
2. Hoe groot hun bereidheid is om deel te nemen aan lokale voedseldeelinitiatieven.
3. Welke barrières en motivaties belangrijk zijn om rekening mee te houden bij het ontwerpen van een toekomstig concept (bv. een buurt-voedselbox).

Onderzoeksmethode

De gekozen methode is een online enquête via Google Forms, omdat dit toelaat om op korte tijd een brede groep respondenten te bereiken.

Deze methode werd gekozen om kwantitatieve data te verzamelen over attitudes, gedrag en voorkeuren.

De vragenlijst bevatte zowel gesloten vragen (meerkeuze, schaalvragen) als enkele open vragen voor kwalitatieve verdieping.

De enquête werd verspreid via sociale media en studentenkanalen, en bleef open tijdens oktober 2025.

Steekproefbeschrijving

- Aantal respondenten: 58
- Leeftijdsgroepen: vooral 18–25 jaar ($\pm 64\%$); daarnaast kleine groepen 26–40, 41–60 en >60.
- Woonomgeving: voornamelijk randstedelijk (62%), gevolgd door landelijk (26%) en binnenstad (9%).
- Huishoudgrootte: vooral 4-persoonsgezinnen (47%), daarna 2- en 3-persoons.

(Opmerking: De steekproef is niet representatief voor de volledige bevolking, maar biedt relevante inzichten voor jongere stedelijke bewoners.)

Samenvatting van de resultaten

Voedselverspilling in de praktijk

- 55% van de respondenten zegt af en toe eetbaar voedsel weg te gooien.
- 29% zegt dat zelden of nooit te doen.
- Redenen: vergeten producten, overschotten na maaltijden, of twijfel over houdbaarheid.

Ervaringen met delen of ruilen van eten

- 50% heeft af en toe al eten gedeeld.
- 17% doet dit regelmatig.
- 19% heeft het nog niet gedaan, maar zou het wel willen.
→ Er is dus een duidelijke bereidheid tot delen, vooral als het eenvoudig en betrouwbaar georganiseerd is.

Houding tegenover buurtinitiatieven

- 71% staat positief of neutraal-positief tegenover een voedselkast of kluissysteem.
- Belangrijkste motivaties:
 - Bijdragen aan duurzaamheid en minder verspilling.
 - Sociale verbondenheid in de buurt.
 - Toegang tot goedkoper of gratis eten.
- Belangrijkste barrières:
 - Bezorgdheid rond voedselveiligheid en hygiëne.
 - Onzekerheid over onderhoud en toezicht.
 - Gebrek aan vertrouwen in anderen.

Vertrouwen en verbondenheid

- Gemiddeld scoort buurtvertrouwen 3 op 5 — matig positief.
- Mensen zien potentieel in een systeem dat duidelijk georganiseerd en gecontroleerd wordt.

Open antwoorden

Veel respondenten stelden voor:

- Gebruik van koelboxen of slimme automaten.
- Koppeling aan sociale media of buurtapps voor communicatie.
- Duidelijke regels over wat mag worden geplaatst.

Analyse en interpretatie

De resultaten tonen dat voedselverspilling bewust beleefd wordt, maar dat structurele oplossingen vaak ontbreken. De meerderheid gooit af en toe iets weg en ervaart dat als zonde, maar mist praktische alternatieven.

Er is duidelijk draagvlak voor een buurtgericht initiatief, mits veiligheid en hygiëne gewaarborgd zijn.

Sociale verbondenheid speelt een positieve, maar secundaire rol: mensen willen wel bijdragen aan hun buurt, maar vooral als het praktisch, proper en laagdrempelig is.

Er is dus potentieel voor een hybride systeem dat duurzaamheid combineert met gemak, vertrouwen en een community gevoel.

Belangrijkste inzichten en conclusies

1. Er bestaat bereidheid om voedsel te delen, vooral onder jongere respondenten.
2. Hygiëne en voedselveiligheid zijn de grootste struikelblokken.
3. Eenvoud en vertrouwen zijn bepalend voor succes — te veel regels of drempels ontmoedigen deelname.
4. Digitale ondersteuning (app, QR-code of buurtplatform) verhoogt de transparantie en het gevoel van controle.
5. Communicatie en zichtbaarheid (affiches, buurtpost, sociale media) zijn essentieel voor opstart en groei.

Implicaties voor ontwerp

Deze resultaten leiden tot volgende ontwerpvereisten:

- Veiligheid & controle: kast met gescheiden gekoelde en niet-gekoelde vakken, labeling en onderhoudsschema.
- Transparantie: visuele indicatoren van wanneer iets is geplaatst, wie beheerder is, en wanneer de kast gecontroleerd werd.
- Gebruiksgemak: snelle toegang zonder ingewikkelde registratie; optioneel QR-systeem voor feedback.
- Gemeenschapsgevoel: koppel aan buurtinitiatieven (bv. lokale ruilkast, Repair Café).
- Educatief aspect: informeer via kast of app over voedselveiligheid en houdbaarheid.

Beperkingen van het onderzoek

- De steekproef is beperkt in omvang en leeftijdsverdeling (overwegend jongeren).
- Online enquêtes missen diepgang over motivaties of emoties (geen non-verbale observatie).

- De resultaten zijn dus indicatief, niet representatief — maar wel richtinggevend voor conceptontwikkeling.

Samenvattende conclusie

De enquête bevestigt dat er een reële opportuniteit bestaat voor wijkgerichte voedselinitiatieven die verspilling tegengaan.

Een toekomstig concept moet echter veiligheid, gebruiksgemak en sociale meerwaarde combineren om succesvol te zijn.

Deze inzichten vormen de basis voor de verdere conceptontwikkeling binnen het project *Sustainability @ Home*.